

[Udenrigsministeren]

sig om det meget vigtige spørgsmål om anvendelsen af tortur, at man nu må anse det for sikkert, at Menneskerettighedskommissionen vil afhøre en lang række vidner, og de fem klagestater har længe haft lister parate over torturofre, lister, der vil blive afleveret til kommissionen, så den kan begynde afhøringerne. De fem klagestater har også, som jeg antydede før, foreslået kommissionen, at den skal undersøge forholdene i visse tyrkiske fængsler og forhørscentre, herunder det meget omtalte fængsel i Diyarbakit, som også er blevet nævnt i debatten.

Så bliver der spurgt om tidstabellen. Der er situationen den, at det er Menneskerettighedskommissionen, der leder og tilrettelægger sagens førelse. Det er vort indtryk, at sagen prioriteres meget højt i Menneskerettighedskommissionen. Det er i høj grad et spørgsmål om selve kommissionens troværdighed, og derfor er det vort håb, at sagen kan få en ret hurtig behandling, måske inden for et års tid, men det siger sig selv, at det er meget vanskeligt at sætte nogen tidsramme. Danmark vil selvsagt presse på. Regeringen ønsker ikke, at denne sag bliver trukket i langdrag. Vi ønsker, kan jeg bekræfte, en hurtig behandling af sagen.

Pelle Voigt (SF):

Jeg synes, at der er grund til at være tilfreds med, at der igennem debatten her viser sig et flertal for i hvert fald at vedtage en af de to dagsordener, som er blevet fremlagt her, og som jeg må indrømme at jeg også selv har svært ved at se forskel på. Jeg glæder mig ligesom den radikale ordfører til at få forklaret, hvilken af disse to dagsordener der ville være den bedste at stemme for, selv om enhver jo synes, at ens eget barn er det kønneste.

Jeg synes, at det på mange måder har været en interessant dag med to diskussioner efter hinanden. I den første diskussion, om atomvåben, fik vi fra en række borgerlige ordførere lange foredrag om frihedens betydning og frihedens udelelighed og angreb på de manglende demokratiske rettigheder i Østeuropa, og så har vi måttet lytte til apologier her, når det, der angribes, ikke er et land, som er medlem af Warszawapagten, men derimod menneskerettighedskrænkelser i et land, som er medlem af NATO. Jeg har

selv, må jeg sige, ligesom hr. Albrechtsen en meget stærk fornemmelse fra arbejdet i Europarådet af, at NATO-medlemskabet er en ganske afgørende faktor i en række partiers og regeringers behandling af hele dette spørgsmål.

Det er ikke ukendt, at Tyrkiet efter Israel og Egypten er det land, der får den største militærhjælp fra USA. Det er ikke ukendt, at der er bestilt 291 bombefly hos amerikanske firmaer til den tyrkiske militærjunta for 5 mia dollars, og at der fra amerikansk side er planer om at installere atomvåben i Tyrkiet. Det er heller ikke ukendt, at der foregår en meget massiv udbygning af militære flyvepladser, 5 i Tyrkiet og 6 i tyrkisk Kurdistan, til anvendelse bl.a. for de amerikanske marineamfibiestyrker. Det betyder en voldsom dæmper, for nu at sige det mildt, på kritikken af Tyrkiets overtrædelse af nationale rettigheder og menneskerettigheder, og det betyder også, at der næppe har løftet sig røster imod de tyrkiske angreb på irakisk Kurdistan og imod bortførelsen og arrestationen af irakiske statsborgere som følge af disse raids, som er sket på irakisk område.

Jeg synes især, at hr. Nør Christensens og hr. Arentofts indlæg egner sig til at klippes ud og komme i hu, når vi næste gang skal diskutere overtrædelsen af menneskerettigheder i Østeuropa. Jeg tror, at det vil være værd at hæfte sig ved den dobbelttungethed, som desværre meget tit er til stede, når der fra borgerlig side tales om demokratiske rettigheder.

Må jeg sige afslutningsvis til hr. Bjørn Elmquist, at jeg synes, at det var godt, om venstre én gang for alle erkendte, at det kompromisforslag, man forsøgte at komme med i Europarådets rådgivende forsamling, og som var ganske afgørende for, at det lykkedes Tyrkiet at få pladser og beholde sine pladser, og som var en afgørende forudsætning for, at det øvrige kup overhovedet lykkedes, er slået ynkeligt fejl, for nu sidder tyrkerne der. De stemmer i forsamlingen. De stemmer i Europarådets komiteer. De deltager i arbejdet, skønt de ikke er demokratisk valgte parlamentarikere, på linje med alle andre.

Jeg ville synes, det var et glimrende og konkret resultat af denne debat, hvis ikke bare de partier, der allerede heroppefra klart har ytret, at de ikke kan se, at disse tyrkiske